

**राज्यातील नागरी सहकारी बँका/पतसंस्थांमधील
ठेवी परत करण्याच्या अनुषंगाने जिल्हास्तरीय
कृती समिती स्थापन करण्याबाबत.**

महाराष्ट्र शासन
शासन निर्णय क्रमांक-युआरबी-१५०७/शिकाना प्र.क्र.४७/७-स,
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक - १३/८/२००८

प्रस्तावना -

राज्यातील नागरी सहकारी बँका/ पतसंस्था यांच्या कामकाजाबाबत वेळोवेळी प्राप्त होणाऱ्या तक्रारी, त्यानुषंगाने सहकार विभागामार्फत सहकार कायद्याच्या विविध कलमांतर्गत करण्यात येणारी कार्यवाही, सदर कामात सातत्य रहावे व या कामाला गती मिळावी या उद्देशाने अशा प्रकारच्या प्राप्त तक्रारींवर कार्यवाही करण्यासाठी श्री. रत्नाकर गायकवाड, तत्कालिन प्रधान सचिव (सहकार) तथा महानगर आयुक्त, मुंबई महानगर क्षेत्र विकास प्राधिकरण, मुंबई यांच्या अध्यक्षतेखाली शासन निर्णय क्र. सीसीआर-११०७/ प्र.क्र.५८३/ ७-स, दि. ७/८/२००७ अन्वये राज्यस्तरीय कृती समितीची स्थापना करण्यात आलेली आहे. शासन निर्णय दि.१३/८/२००८ नुसार सदर समिती श्री.सुधीरकुमार गोयल, (भा.प्र.से.) प्रधान सचिव (सहकार) यांचे अध्यक्षतेखाली कार्यरत आहे.

तथापि, दिनांक ५/११/२००७ रोजी राज्यस्तरीय कृती समितीच्या बैठकीत ठेवीदारांच्या ठेवी परत करण्यासाठी येणाऱ्या अडचणी सोडविण्यासाठी सहकार, महसूल व गृह विभाग यांच्या समन्वयाची आवश्यकता असल्याचे निदर्शनास आले. त्यानुषंगाने प्राप्त तक्रारींवरील कार्यवाहीच्या कामामध्ये सातत्य रहावे, कामाला गती मिळावी या उद्देशाने तक्रारींवर कार्यवाही करून ठेवीदारांच्या ठेवी परत करण्याच्या दृष्टीने जिल्हास्तरावर जिल्हास्तरीय कृती समिती स्थापन करण्याबाबत विचारविनिमय झाला. त्यानुसार नागरी सहकारी बँका/पतसंस्था यांचे कामकाजाबाबत तसेच ठेवीदारांच्या ठेवीबाबत प्राप्त होणाऱ्या तक्रारींचे निराकरण करून ठेवी परत करण्याच्या कामकाजास गती मिळावी यासाठी जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली जिल्हास्तरीय कृती समिती स्थापन करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधिन होता.

शासन निर्णय -

उपरोक्त परिस्थितीत जिल्ह्यातील नागरी सहकारी बँका/पतसंस्थांच्या कामकाजासंबंधी तसेच नागरी सहकारी बँका/पतसंस्थांमधील ठेवीदारांच्या ठेवीबाबत प्राप्त होणाऱ्या तक्रारींचे निराकरण करून ठेवीदारांच्या मिळत नसलेल्या ठेवी परत करण्याच्या उद्देशाने कामकाजास गती मिळण्यासाठी जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली पुढील सदस्यांचा समावेश असलेली जिल्हास्तरीय कृती समिती गठीत करण्यास शासनाची मंजूरी देण्यात येत आहे.-

जिल्हाधिकारी	-	अध्यक्ष
जिल्हा पोलिस अधिक्षक/पोलिस आयुक्त	-	सदस्य
जिल्हा विशेष लेखापरिक्षक, सहकारी संस्था	-	सदस्य
अध्यक्ष, जिल्हा पतसंस्था फेडरेशन	-	सदस्य
ठेवीदारांचा एक प्रतिनिधी (जिल्हाधिकारी निवडतील तो)	-	सदस्य
श्री. आण्णा हजारे प्रणित संघटना सदस्य	-	सदस्य
जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था	-	सदस्य सचिव

सदर जिल्हास्तरीय कृती समितीचे कामकाज खालीलप्रमाणे राहिल.-

१. चाचणी लेखापरीक्षण/वैधानिक लेखापरीक्षणांती प्रथम सूचना अहवाल (F.I.R.) दाखल करावयाची प्रकरणे
२. प्रभावशाली व मोठ्या कर्जदारांच्या वसुलीसाठी पोलिस संरक्षण उपलब्ध करून देणे.
३. महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० चे कलम १०१/९१ प्रकरणांतील आदेशानंतर विशेष वसुली अधिकाऱ्यांनी कळविल्याप्रमाणे कर्जदाराचे स्थावर मालमत्तेवर बोजाची नोंद तातडीने करून घेणे.
४. सदर स्थावर मालमत्ता विक्री केलेल्या/करावयाच्या मालमत्तेचा ताबा घेणे.
५. *इ* कराराप्रमाणे नागरी सहकारी पतसंस्थांच्या कर्जदाराचे वारसदारांच्या मालमत्तेवर बोजा नोंद करणे.
६. तारण मालमत्तेची विक्री/हस्तांतरण/दान/बक्षिस/नविन बोजा नोंद करणे व अशी मालमत्ता परवानगीशिवाय विक्री झाली असल्यास अवैध ठरविणे.
७. महसूल विभागाची ७/१२, ८-अ चे उत्तारे लवकरात लवकर प्राप्त करून देणे.
८. शेतजमिनीचे/बिगर शेती स्थावर मालमत्तेचे मूल्यांकन सक्षम अधिकाऱ्याने ७ दिवसांत देणे.

सदर समिती त्यांचा अहवाल वेळोवेळी राज्यस्तरीय कृती समिती तसेच शासनास सादर करेल.

सदर समितीस महसूल विभाग खालील प्रकारे सहकार्य करील -

१. पतसंस्थेत मोठ्या प्रमाणावर विनातारण कर्जे देण्यात आलेली दिसून येत आहेत. त्यासाठी कर्जदारांच्या स्थावर मालमत्तेचा शोध घेण्याबाबत महसूल विभागाकडील अभिप्राय उपलब्ध करून देणे.
२. बेनामी किंवा गैरव्यवहाराद्वारे कर्जे घेऊन कर्जाची/संपत्तीची जवळच्या नातेवाईकांमध्ये विल्हेवाट लावण्याचे प्रकार घडले आहेत. अशा प्रकरणात गैरव्यवहारातून बाहेर पडण्यासाठी संपत्ती हस्तांतरीत केली असल्यास त्याचा शोध घेणे.
३. महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० चे कलम १०१ व कलम १५६ अन्वये कर्जदारांच्या मालमत्तेच्या लिलावातून वसुली करण्यात येते. यासाठी कर्जदारांच्या मालमत्तेचा शोध घेणे, मालमत्तेचे मूल्यांकन करणे व अपसेट प्राईज निश्चित करणे.
४. गैरव्यवहार केलेल्या संचालकांवर महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० चे कलम ८८ अन्वये आर्थिक जबाबदारी निश्चित करण्यात येते. आर्थिक जबाबदारी निश्चित झाल्यावर संचालकांची मालमत्ता शोधून तीचा लिलाव केला जातो. त्यासाठी संचालकांची मालमत्तेची माहिती उपलब्ध करून देणे.

समितीचा कार्यकाल -

सदर समितीचा कार्यकाल ६ महिन्यांचा राहिल. आवश्यकतेनुसार सहकार विभागाकडून मुदतवाढ देण्यात येईल. सदर समितीची सभा महिन्यातून किमान २ वेळा होईल किंवा आवश्यकता असल्यास अधिक वेळा होईल.

सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक सांकेतांक २००८०८१३१३५५०४००१ असा आहे
महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(डॉ.सुधीरकुमार गोयल)
प्रधान सचिव (सहकार व पणन)

प्रति,

१. सर्व जिल्हाधिकारी
२. सर्व जिल्हा पोलिस अधिक्षक/पोलिस आयुक्त
३. सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
४. अप्पर निबंधक, सहकारी संस्था (तपासणी व निवडणूक), सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे कार्यालय, पुणे
५. सर्व विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था
६. सर्व विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था (लेखापरीक्षण)
७. सर्व जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था
८. अध्यक्ष, जिल्हा पतसंस्था फेडरेशन
९. निवड नस्ती.

प्रत माहितीस्तव -

१. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
२. मा. उपमुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
३. मा. मंत्री (सहकार) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
४. मा. मंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
५. मा. राज्यमंत्री (सहकार) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
६. श्री. आण्णा हजारे, मु.पो. राळेगणसिध्दी, ता. पारनेर, जि. अहमदनगर.
७. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-३२
८. मा. अपर मुख्य सचिव (गृह) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-३२
९. मा. अपर मुख्य सचिव (महसूल) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-३२
१०. मा. प्रधान सचिव (सहकार) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-३२